

## **Vývoj výplatních otisků ve světě**

### **1. pokračování - úvodem**

**Vývoj výplatních strojů a jejich otisků v světě nebyl přímočarý, jak bychom se mohli domnívat. Prošel si složitým vývojem, ve kterém hlavním faktorem bylo hledání co možná nejlepší funkce výplatního stroje tak, aby splňoval požadavky**

**a/ vyplácet zásilky,**

**b/ registrovat poštovní poplatky.**

**Vývoj si prošel několika stádii:**

**a/ výplatní stroje s pevnou výplatní hodnotou,**

**b/ výplatní stroje s několikanásobnou, ale pevnou limitovanou výplatní hodnotou,**

**c/ výplatní stroje s mnohonásobnou výplatní hodnotou.**

**Řada zemí si tento vývoj odzkoušela se všemi variantami. To byly ty země, které záhy aplikovaly tento způsob vyplácení do svého poštovního provozu záhy – na konci 19. a na začátku 20. století.**

**Některé země naskočily do vlaku limitovaných hodnot výplatného, které se záhy ukázaly, že tudy cesta nevede. Poštovní poplatky se měnily a poštovní zásilky se zvyšujícími se hodnotami poštovního byly plně otisků s limitovanými hodnotami.**

**Země, které vlivem hospodářských problémů (inflace a hyperinflace vyvinuly a aplikovaly systém, který překonal všechny překážky – systém se stroji s mnohonásobnou hodnotou, která držela krok se zvyšujícím se poštovním. Tyto stroj úspěšně vyplácely své poštovní zásilky bez překážek. Tento třetí systém prošel mnoha úskalími, ale vydržel a i dnes tvoří páteř vyplácení zásilek pomocí výplatních strojů.**

**Každá země měla svůj systém. Jako příklad uvádím při přednáškách švýcarský systém, na kterém je vidět, jak se technika přizpůsobovala vývoji. Švýcarsko začalo vyplácet stroji s otisky, kde byla pevná (fixní) hodnota).**

**První podoba byla jen výplatní razítko.**

**Později se k výplatnímu razítku otisku připojilo denní razítko.**

**Odbočkou bylo výplatní razítko s označením oprávněného uživatele (bez denního razítka, které suplovalo poštovní denní razítko).**

**DALŠÍM STÁDIEM BYL OTISK SE TŘEMI SOUČÁSTMI – OZNAČENÍM UŽIVATELE, DENNÍM RAZÍTKEM A VÝPLATNÍM RAZÍTKEM S PEVNOU HODNOTOU VÝPLATNÉHO.**

**Fixním obdobím si prošla řada výrobců – Franco – HASLER – Universal – Francopost – Safag 1. Toto období trvalo dlouho zejména díky úžasné hospodářské stabilitě této alpské země. K jedné fixní hodnotě se postupně připojovaly další limitované hodnoty.**

**Švýcarsko se drželo této linky dlouho, pravděpodobně pod vlivem vynálezu poštovní známky z roku 1840. Heslem bylo: „Jedna hodnota – jedna známka vydaná strojem“. Touto cestou šly i jiné země, nejen Švýcarsko.**

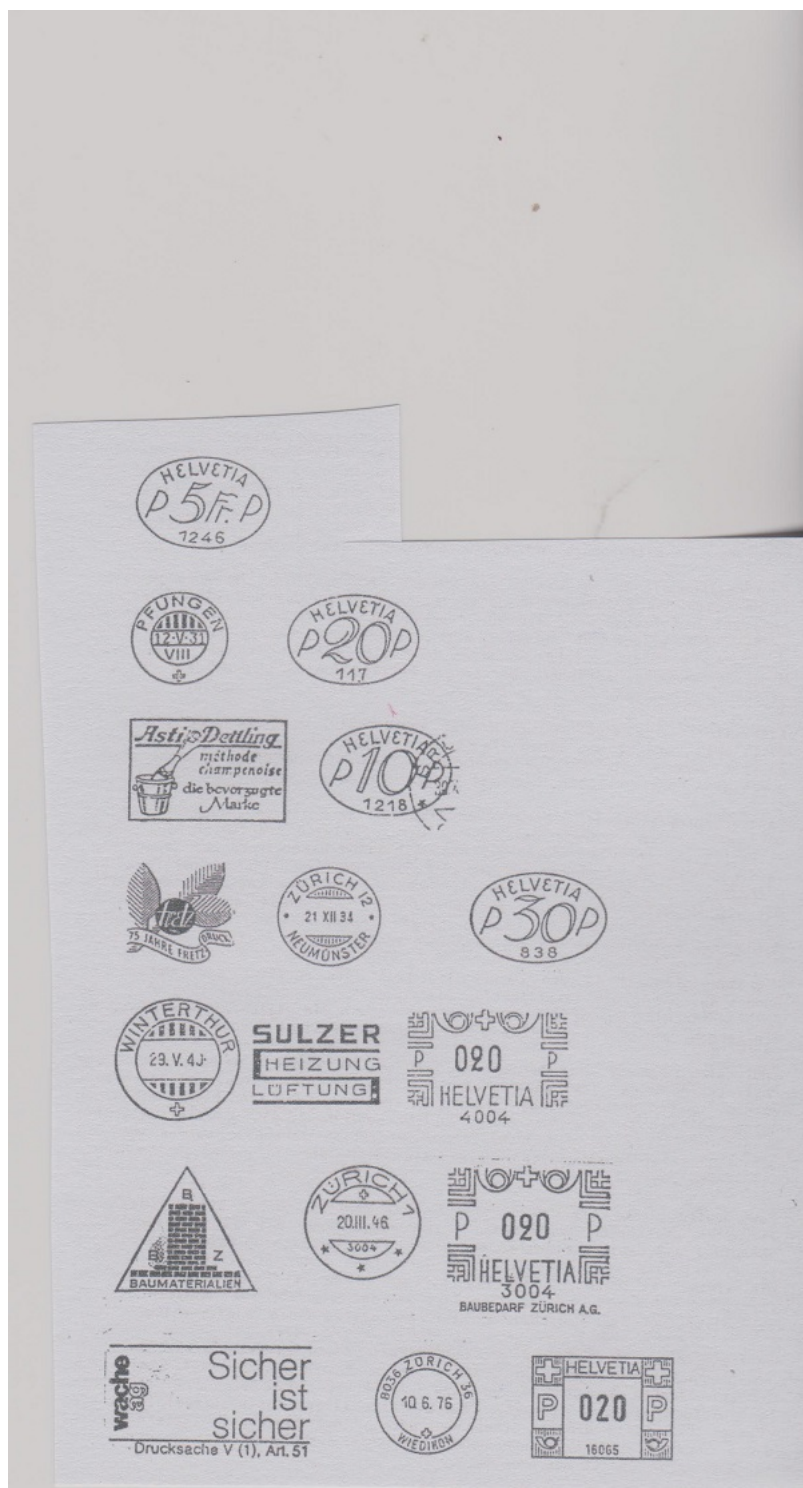
**ZLOM NASTAL V ROCE 1929, KDY FIRMA HASLER PŘEDLOŽILA ŠVÝCARSKÉ POŠTOVNÍ SPRÁVĚ REVOLUČNÍ STROJ HASLER F 22.**

**Souhlas k výrobě a aplikaci tohoto stroje byl udělen dne 23. 10. 1929. Výplatní stroj na elektrický pohon vyplácel zásilky mnohonásobnou hodnotou.**

**Švýcarský otisk dostal podobu se třemi částmi – denní razítko/označení**

**uživatele/výplatní razítko s mnohonásobnou hodnotou. Podle konstrukce se objevily i další typy: označení uživatele/denní razítko/výplatní razítko.**

**Přehled vývojové řady švýcarských otisků:**



V tomto seriálu jsou použity ukázky z těchto zdrojů:

1/ Archiv autora,

2/ Sběrka výplatních otisků autora,

3/ Světové katalogy výplatních otisků zejména Hawkins/Stambaugh The International pOstage Stamp Catalog,

4/ [wikipedia.org](http://wikipedia.org).